

Fare for disse sociale Goder (nemlig den jævne Ejendomsfordeling, de rimelige Ejendomspriser, gode Lønforhold og Levevilkaar), idet den fører Storgrundbesiddelsens Modsætningsforhold mellem Rentenyder og Jordbruger ind i og bag ved den jævne Ejendomsbesiddelse.

Det forekommer mig, at der er begaaet en Fejl ved, at man ikke har sammenarbejdet de to gode Afsnit af henholdsvis Mads Iversen og N. Bredkjær. Problemerne griber nemlig naturligt ind i hinanden.

Jørgen Pedersens Behandling af Landbrugets Pris- og Markedsforhold maa siges at være Bogens allervægtigste Afsnit. Jeg skal blot henvise til hans udmærkede Afsnit om Rusland og hans Betragtninger over Federal Farm Boards Politik eller Mangel paa Politik i 1929—30.

I K. J. Kristensens Redegørelse har jeg allerede berørt hans Betragtninger over Modsætningsforholdet mellem Rentenyder og Jordbruger. En naturlig Konsekvens af dette Synspunkt bliver, at han gør sig til Talsmand for, at en vis Del af Pantegælden skal bevæge sig med Konjunkturerne i Overensstemmelse med det Overskud, Ejendommen ved normal Drift har afkastet udover Løn og Rente af Driftsmidlerne.

Kjeld Bjerke.

H. D. Dickinson: INSTITUTIONAL REVENUE. (Williams & Morgate Ltd., London, 1932. 264 Sider).

Allerede før Marshall i Ny-Klassicismen havde formaaet at samarbejde Klassikernes abstrakte Omkostningsanalyse med de østrigske subjektive Værditeoretikers lige saa abstrakte Analyse af Efterspørgslen, havde der rejst sig en Reaktion mod hele denne abstrakte Formulering af Nationaløkonomien. Med Udgangspunkt i Fremhævelsen af de økonomiske Loves stærkt tids- og stedsbundne Karakter søgte den historiske Skole (Schmoller) dels at korrigere, dels at verificere den teoretiske Nationaløkonomis abstrakte Resultater ved at søge til de tyske Arkiver. Reaktionen fik delvis en anden Form, da det statistiske Materiales Omfang og Paalidelighed tiltog. Den »statistiske« Skole, som den især har udviklet sig i U. S. A i de sidste 10—15 Aar, kastede sig over en eksakt statistisk Forskning af vor Tids Tilstande og Begivenheder. Som ordnende Princip for det efterhaanden ganske uoverskuelige Talmateriale fortsatte denne Skole med den analytiske Metode, cfr. især de moderne Grænsenytteteoretikere, der i Modsætning til de ældre ad statistisk Vej søger at verificere de teoretiske Resultater (Frisch). At man under Forsøget paa en saadan Verificering før eller senere maatte ty til de Resultater, den økonomiske historiske Skole var kommet til, synes naturligt. Det er et saadant Forsøg — at samarbejde den analytiske Metodes Resultater med de historiske Økonomers Erkendelse af de sociale »Institutioners« store Betydning for den økonomiske Teori — at Dickinson ikke uden Hjel har gjort i sin Bog »Institutional Revenue«.

D. begrunder selv en saadan Samarbejdningens Betydning med, at hverken den analytiske Skoles Deling af Indkomsterne i Kapitalrente, Profit, Jordrente og Arbejdsløn eller den historiske Skoles Beskrivelse af de sociale »Institutioners« Betydning for Fordelingen, giver et fuldt tilfredsstillende Svar paa Fordelingsspørgsmaalet.

Anvendende den analytiske Metode paa det historiske Materiale beskriver D. Formerne, Udviklingen og Betydningen af de mest forskelligartede sociale

Fare for disse sociale Goder (nemlig den jævne Ejendomsfordeling, de rimelige Ejendomspriser, gode Lønforhold og Levevilkaar), idet den fører Storgrundbesiddelsens Modsætningsforhold mellem Rentenyder og Jordbruger ind i og bag ved den jævne Ejendomsbesiddelse.

Det forekommer mig, at der er begaaet en Fejl ved, at man ikke har sammenarbejdet de to gode Afsnit af henholdsvis Mads Iversen og N. Bredkjær. Problemerne griber nemlig naturligt ind i hinanden.

Jørgen Pedersens Behandling af Landbrugets Pris- og Markedsforhold maa siges at være Bogens allervægtigste Afsnit. Jeg skal blot henvise til hans udmærkede Afsnit om Rusland og hans Betragtninger over Federal Farm Boards Politik eller Mangel paa Politik i 1929—30.

I K. J. Kristensens Redegørelse har jeg allerede berørt hans Betragtninger over Modsætningsforholdet mellem Rentenyder og Jordbruger. En naturlig Konsekvens af dette Synspunkt bliver, at han gør sig til Talsmand for, at en vis Del af Pantegælden skal bevæge sig med Konjunkturerne i Overensstemmelse med det Overskud, Ejendommen ved normal Drift har afkastet udover Løn og Rente af Driftsmidlerne.

Kjeld Bjerke.

H. D. Dickinson: INSTITUTIONAL REVENUE. (Williams & Morgate Ltd., London, 1932. 264 Sider).

Allerede før Marshall i Ny-Klassicismen havde formaaet at samarbejde Klassikernes abstrakte Omkostningsanalyse med de østrigske subjektive Værditeoretikers lige saa abstrakte Analyse af Efterspørgslen, havde der rejst sig en Reaktion mod hele denne abstrakte Formulering af Nationaløkonomien. Med Udgangspunkt i Fremhævelsen af de økonomiske Loves stærkt tids- og stedsbundne Karakter søgte den historiske Skole (Schmoller) dels at korrigere, dels at verificere den teoretiske Nationaløkonomis abstrakte Resultater ved at søge til de tyske Arkiver. Reaktionen fik delvis en anden Form, da det statistiske Materiales Omfang og Paalidelighed tiltog. Den »statistiske« Skole, som den især har udviklet sig i U. S. A i de sidste 10—15 Aar, kastede sig over en eksakt statistisk Forskning af vor Tids Tilstande og Begivenheder. Som ordnende Princip for det efterhaanden ganske uoverskuelige Talmateriale fortsatte denne Skole med den analytiske Metode, cfr. især de moderne Grænsenytteteoretikere, der i Modsætning til de ældre ad statistisk Vej søger at verificere de teoretiske Resultater (Frisch). At man under Forsøget paa en saadan Verificering før eller senere maatte ty til de Resultater, den økonomiske historiske Skole var kommet til, synes naturligt. Det er et saadant Forsøg — at samarbejde den analytiske Metodes Resultater med de historiske Økonomers Erkendelse af de sociale »Institutioners« store Betydning for den økonomiske Teori — at Dickinson ikke uden Hjel har gjort i sin Bog »Institutional Revenue«.

D. begrunder selv en saadan Samarbejdningens Betydning med, at hverken den analytiske Skoles Deling af Indkomsterne i Kapitalrente, Profit, Jordrente og Arbejdsløn eller den historiske Skoles Beskrivelse af de sociale »Institutioners« Betydning for Fordelingen, giver et fuldt tilfredsstillende Svar paa Fordelingsspørgsmaalet.

Anvendende den analytiske Metode paa det historiske Materiale beskriver D. Formerne, Udviklingen og Betydningen af de mest forskelligartede sociale

»Institutioner« (5: »a norm of social behaviour« eller(og) »an organisation in which this norm is embodied, or which preserve and maintains it«). Her at komme nærmere ind paa de enkelte »Institutioner« er umuligt. Jeg nævner blot enkelte af dem, der bliver behandlet: Økonomiske og politiske Sammenslutninger, Familien, dennes forskellige Former under Udviklingen og disses Betydning, — Religionens tidligere store, nu stærkt aftagende Betydning. — Ejendomsrettens Former og Udvikling. — Klassernes, Kastens og Stændernes Udvikling i Relation til Tanke og Handlefrihedens Udvikling og forskellige Former. — Kontraktens Former og disses Betydning. — Herefter følger to Afsnit, et om Værdibegrebet og et om den funktionelle Fordeling under Forudsætning af fuldstændig Bevægelighed. Han anlægger her Grænseproduktivitetssynspunktet. I næste Afsnit, som han kalder den personelle Fordeling, forbinder han nu den historiske Skoles Resultater med dem Grænseproduktivitetsteoretikerne er kommet til. Hans Hovedsynspunkt er det, at Faktorerne ikke er fuldt bevægelige, men undergivet en Mængde sociale Restriktioner, og at de af denne Grund ikke faar den Aflønning, man skulde vente sig efter Grænseproduktivitetsteorien. Opgaven bestaar derfor i at undersøge disse sociale Restriktioners Former og vekslende Betydning for Produktionsfaktorernes Aflønning. Ved »Institutional Revenue« forstaar D. den Aflønning, der kan tilregnes disse sociale Restriktioner. Dette er Bogens Hovedafsnit og viser til fulde Nødvendigheden og Værdien af at sammenarbejde de to nævnte Skoles Resultater.

Lauge R. Kallestrup.

Sven Rogind: DIE MONOPOLBETRIEBE AUF DEM GEBIET DER SPIRITUS-INDUSTRIE. (Walter de Gruyter & Co., Berlin und Leipzig, 1932. 88 S.).

Paa Foranledning af *Ligue Internationale des Adversaires de la Prohibition* har Lektor Rogind udarbejdet en Redegørelse for Monopoldannelsen indenfor Spiritusindustrien i moderne Tid »for at undersøge, hvilke Resultater de vigtigste Monopoldannelser — — — kan fremvise i nationaløkonomisk, finansiell og social Henseende«.

Forfatteren paaviser i et Par indledende — noget kortfattede — Afsnit de Motiver, der i forskellige Lande har ført til Monopoldannelsen, hvoriblandt de finansielle Hensyn og Ønsket om at unddrage Produktionen og Fordelingen af spirituøse Drikke fra privatøkonomiske Interesser har spillet langt den største Rolle og har virket Haand i Haand. Han fremhæver, hvorledes selve den Omstændighed, at Varen beskattes og kontrolleres, i flere Tilfælde har ført til Monopoldannelse indenfor Fremstillingsvirksomhederne paa Virksomhedernes eget Initiativ (for at fordele den formindskede Drikkespiritusproduktion rationelt, aftale Prispolitik m. H. t. Forholdet mellem Priserne paa Drikkespiritus og teknisk Sprit o. s. v.) og hvorledes en forudgaaende Beskatning ogsaa overførte de øvrige Brancher letter det offentlige Monopols Indførelse og rationelle Organisation.

Bogens Hovedindhold ligger i Fremstillingen af det tyske og det svenske Monopolsystem, den historiske Udvikling og den nuværende Organisation og Virksomhed. Denne Redegørelse er udtømmende og instruktiv. Interessant er Beskrivelsen af de forskellige til Virksomhedernes Drift hørende Forhold, Produktion, Raastoffordeling, Salgspriser o. l. Navnlig for Tysklands Vedkommende gives der gode Oplysninger om Prisbevægelsen for de forskellige Arter af Sprit (bl. a. til Drikkebrug, til Motorbrug, i denature-